

Efektywne konsultacje społeczne - standardy

Efektywne konsultacje społeczne prowadzone przez administrację publiczną powinny spełniać co najmniej dwa rodzaje standardów:

Standardy prawne — wypełniać obowiązki zawarte w przepisach prawnych regulujących zasady i tryb konsultacji społecznych. Najczęściej chodzi o krąg organizacji i instytucji mających prawo do konsultacji, rodzaj dokumentów podlegających konsultacji, minimalny czas na jej przeprowadzenie, obowiązki organu konsultującego względem uprawnionych środowisk w trakcie procesu konsultacji oraz po jego zakończeniu.

Standardy pozaprawne — odnoszą się do społecznie akceptowanych reguł dobrego organizowania wszelkiej działalności ludzkiej („dobrej roboty”), jakości i efektywności działania jednostek sektora publicznego („ukierunkowanie na klienta”), etycznych zasad życia publicznego (uczciwość, dotrzymywanie publicznych obietnic) oraz zasad etykiety w stosunkach międzyludzkich (umiejętność prowadzenia sporu, szanowanie odmiennych opinii itp.).

Zarówno standardy prawne, jak i pozaprawne oprócz można o pewne zasady prowadzenia konsultacji społecznych. Zasady te mogą zostać zapisane w postaci norm prawnych, choć nie jest to warunek bezwzględnie konieczny. Mogą być elementem porozumienia władz i środowisk społecznych, mającego charakter polityczny, a nie prawny, mogą wynikać z jednostronnej deklaracji władz itp. Zależy to od tradycji życia publicznego danego kraju, roli i charakteru prawa w systemie politycznym, potrzeb społecznych i władz publicznych. Ważne jest, aby były przestrzegane i aby stosowano ich ducha, a nie jedynie literę.

Konsultacje powinny być proaktywne (wyprzedzające), a nie reaktywne. Oznacza to, że ich inicjowanie ma być integralnym elementem działań nowoczesnej administracji, a nie „akcją ratunkową”, gdy rodzi się napięcie z partnerami społecznymi z powodu ich braku. Zakres i program konsultacji, ich społeczny zasięg może być także przedmiotem konsultacji i negocjacji. Wyeliminuje to sytuacje, w której pojawia się zarzuty, że konsultacjom poddano kwestie nieistotne, że czas i sposób przeprowadzenia były dla partnerów niewygodne czy niejasne, lub że nie zaproszono do debaty istotnych partnerów.

Konsultacje nie służą komunikowaniu decyzji już podjętych.